

БӨЛІМ: ЖАЛПЫ РУБРИКА

Ұлтаралық жанжалдарды алдын алу бағыттары

ЖАРИЯЛАНДЫ
08.12.2024СІЛТЕМЕ
https://bilimger.kz/171729/

Кіріспе

Ұлтаралық жанжалдар – әртүрлі этностар арасында пайда болатын әлеуметтік-саяси, мәдени және экономикалық қақтығыстар. Олар қоғамның тұрақтылығы мен дамуына қауіп төндіреді. Қазақстан – көпұлтты мемлекет ретінде этносаралық келісімді сақтауға ерекше көңіл бөледі. Ұлтаралық жанжалдарды алдын алу бейбітшілік пен тұрақтылықты қамтамасыз етудің негізгі шарттарының бірі болып табылады.

Ұлтаралық жанжалдарды алдын алу құрылымы мен қызметі

Құрылымы:

Ұлтаралық жанжалдардың алдын алу бірнеше деңгейде ұйымдастырылады:

- Мемлекеттік деңгей – заңнамалық базаны нығайту және арнайы саясаттарды жүзеге асыру.
- Қоғамдық деңгей – азаматтық қоғам институттарының жұмысын жандандыру.
- Жеке деңгей – жеке тұлғалар арасындағы мәдениетаралық қарым-қатынасты дамыту.

Қызметі:

Ұлтаралық жанжалдарды алдын алу қызметі келесі бағыттарды қамтиды:

- Этностар арасындағы диалогты нығайту;
- Әлеуметтік теңдік пен әділеттілікті қамтамасыз ету;
- Қоғамда мәдени әртүрлілікке деген құрметті арттыру.

Мақсаты:

- Халық бірлігін нығайту;

— Ұлтаралық түсініспеушілік пен стереотиптерді жою;

— Қоғамдағы бейбітшілік пен тұрақтылықты сақтау.

Ұлтаралық жанжалдарды алдын алу бағыттарының негізгі көрсеткіштері

1. Этносаралық келісім деңгейі

— Қазақстанда 100-ден астам этнос өкілі өмір сүреді, бұл келісім мен тұрақтылықты сақтаудың маңызды шарты болып табылады.

— Этносаралық қатынастарды реттеу мақсатында Қазақстан халқы Ассамблеясы белсенді жұмыс атқарады.

2. Заңнамалық база

— Қазақстан Конституциясы әрбір азаматтың тең құқықтарын қамтамасыз етеді.

— «Қазақстан халқы Ассамблеясы туралы» заң этносаралық қатынастарды үйлестіруді қамтамасыз етеді.

3. Білім беру жүйесі арқылы алдын алу

— Мектептер мен жоғары оқу орындарында толеранттылық пен этносаралық мәдениет негіздері оқытылады.

— Әртүрлі мәдени шаралар мен фестивальдер этностар арасындағы достықты нығайтады.

4. Ақпараттық қолдау және медиа

— Бұқаралық ақпарат құралдары этносаралық түсіністік пен ынтымақтастық идеясын насихаттауда маңызды рөл атқарады.

— Әлеуметтік желілерде жанжалдарды болдырмауға бағытталған ақпараттық кампаниялар жүргізіледі.

5. Жергілікті деңгейдегі диалог алаңдары

— Аймақтық этносаралық келісім орталықтары этностар арасындағы түсіністікке ықпал етеді.

— Жергілікті өзін-өзі басқару органдары тұрғындар арасында ынтымақтастықты нығайту бойынша жұмыс жүргізеді.

Ұлтаралық жанжалдарды алдын алудың статистикалық көрсеткіштері

— Қазақстан халқы Ассамблеясының мәліметінше, этносаралық жанжалдар деңгейі соңғы жылдары төмендеген.

— Этносаралық келісім туралы сауалнамаларға сәйкес, респонденттердің 85%-дан астамы елдегі бейбітшілік пен келісім деңгейіне қанағаттанатынын білдіреді.

Ұлтаралық жанжалдарды алдын алу бағыттары

1. Заңнамалық негіздерді жетілдіру

— Этносаралық қатынастарды реттейтін заңнамаларды жаңғырту және олардың орындалуын бақылау.

2. Білім беру мен мәдениетті дамыту

— Этносаралық мәдениетті қалыптастыратын бағдарламаларды енгізу.

— Этникалық әртүрлілікті насихаттайтын мәдени шараларды ұйымдастыру.

3. Әлеуметтік теңдікті қамтамасыз ету

— Экономикалық және әлеуметтік теңсіздікті азайту.

— Әртүрлі этнос өкілдеріне тең мүмкіндіктер беру.

4. Тиімді ақпараттық саясат жүргізу

— Этносаралық келісімді насихаттайтын медиа және әлеуметтік желілерді қолдау.

— Жалған ақпарат пен ұлтаралық араздықты қоздыратын материалдарға тосқауыл қою.

Қорытынды

Ұлтаралық жанжалдардың алдын алу – Қазақстанның тұрақты дамуының негізгі кепілі. Этносаралық келісім мен толеранттылықты сақтау үшін заңнамалық база, білім беру жүйесі, мәдениет және ақпараттық саясаттың үйлесімділігі маңызды рөл атқарады. Бұл бағытта Қазақстан халқы Ассамблеясының тәжірибесі үлгі боларлықтай. Болашақта қоғамдағы этносаралық бірлік пен ынтымақтастықты нығайтуға бағытталған шараларды жалғастыру қажет.

Әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық Университеті

Жетекші: Авсыдыкова Құралай

Әлеуметтану, Аспандияр Мирас Аспандиярұлы

ҚМ АА Куәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.